

1. De jaarovergang, Cito en advies, analyse

De statistiek op de overgang eind 2022-2023 is als volgt:

EIND 22-23	SUB	BEVORDERD NAAR IN AANTALLEN														DIPL
IN	TOT	B1	M2	M3	M4	H2	H3	H4	H5	A2	A3	A4	A5	A6	WEG	
B1	206	4	64			86				52						
M2	61		5	55			1									
M3	69			3	66											
M4	61				4			13							44	
H2	114			4			110									
H3	86				4		3	77				2				
H4	143							27	116							
H5	107								3				5		99	
A2	54						1			1	52					
A3	75							3				72				
A4	64							7	1			2	54			
A5	38								2				4	32		
A6	46														46	
SUBTOT	1124	4	69	62	74	86	115	127	122	53	52	76	63	32	189	

WEG	209	2	2	3			3	7				3			189
-----	-----	---	---	---	--	--	---	---	--	--	--	---	--	--	-----

NIEUW	284	262	3	1		1	3	10		1	3				
-------	-----	-----	---	---	--	---	---	----	--	---	---	--	--	--	--

1-10-2023 IN	1199	264	70	60	74	87	115	130	122	54	55	73	63	32	
--------------	------	-----	----	----	----	----	-----	-----	-----	----	----	----	----	----	--

EIND 22-23	SUB	BEVORDERD NAAR IN PERCENTAGES														DIPL
IN	TOT	B1	M2	M3	M4	H2	H3	H4	H5	A2	A3	A4	A5	A6	WEG	
B1	206	2	31	.	.	42	.	.	.	25	.	.	.	.	.	
M2	61	.	8	90	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	
M3	69	.	.	4	96	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
M4	61	.	.	.	7	.	.	21	.	.	.	.	.	.	72	
H2	114	.	.	4	.	.	96	.	.	.	.	.	.	.	.	
H3	86	.	.	.	5	.	3	90	.	.	.	2	.	.	.	
H4	143	.	.	.	.	.	.	19	81	.	.	.	.	.	.	
H5	107	.	.	.	.	.	.	.	3	.	.	.	5	.	93	
A2	54	.	.	.	.	.	2	.	.	2	96	.	.	.	.	
A3	75	.	.	.	.	.	.	4	.	.	.	96	.	.	.	
A4	64	.	.	.	.	.	.	11	2	.	.	3	84	.	.	
A5	38	.	.	.	.	.	.	.	5	.	.	.	11	84	.	
A6	46	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	100	

Samenvatting overgangsgegevens in aantallen

	lagere afdeling	zelfde afdeling	hogere afdeling	Tot
naar hoger leerjaar	13	1025	3	1124
in zelfde leerjaar	9	56	18	

Samenvatting overgangsgegevens in percentages

	lagere afdeling	zelfde afdeling	hogere afdeling	totaal niet over naar hoger leerj.
naar hoger leerjaar	1,2	91,2	0,3	5,8 %
in zelfde leerjaar	0,8	5,0	1,6	

NB: zittenblijven = niet naar een hoger leerjaar in dezelfde of een hogere afdeling

totaal zittenblijven	6,9 %
----------------------	-------

Het meerjarenoverzicht van de percentages zittenblijvers is als volgt:

NB: zittenblijver = niet naar hoger leerjaar in dezelfde of een hogere afdeling.																niet naar	Totaal per afd		
	B1	M2	M3	M4	H2	H3	H4	H5	A2	A3#	A4	A5	A6	gem	volgd leerj.	M	H	V	
2006-2007	2	12	11	8	2	9	14	9	0	2	8	7	4	6,8	6,2	10	9	4	
2007-2008	1	5	3	3	1	5	7	1	0	2	2	0	0	2,7	2,3	4	4	1	
2008-2009	1	8	11	3	2	14	7	6	0	1	6	0	0	4,7	3,7	7	7	1	
2009-2010	4	8	7	3	10	3	12	7	4	8	5	0	0	5,8	4,4	6	8	3	
2010-2011	5	12	4	8	12	9	9	7	6	15	10	6	11	8,2	6,0	8	9	10	
2011-2012	2	12	6	3	10	9	15	11	4	7	6	8	9	7,6	6,3	7	11	7	
2012-2013	5	6	12	4	9	9	16	13	8	15	11	11	5	9,0	7,1	7	12	10	
2013-2014	6	3	9	3	9	5	16	12	4	9	2	12	13	8,1	6,6	5	11	8	
2014-2015	6	9	9	1	6	4	15	9	2	6	3	10	8	7,3	6,5	6	9	6	
2015-2016	3	16	10	4	13	7	9	3	0	4	3	4	4	6,1	4,8	10	8	3	
2016-2017	3	4	4	3	5	9	15	6	4	11	8	0	3	5,7	4,4	4	9	5	
2017-2018	4	10	7	3	5	4	15	7	5	9	12	4	4	6,8	6,2	7	8	7	
2018-2019	1	9	11	3	3	5	21	4	5	11	8	4	2	7,2	6,0	8	8	6	
2019-2020	2	5	7	0	3	5	6	1	2	18	0	2	0	3,7	2,4	4	4	4	
2020-2021	2	4	13	2	10	6	10	3	7	20	6	4	2	6,3	3,9	6	7	8	
2021-2022	4	4	13	1	1	8	8	3	4	13	19	2	4	5,5	4,1	6	5	8	
2022-2023	2	8	4	7	4	8	19	3	4	4	14	16	0	6,9	5,8	6	9	8	
Gemiddeld	3,1	7,9	8,3	3,5	6,2	7,0	12,6	6,2	3,5	9,1	7,2	5,3	4,1	6,4	5,1	7	8	6	
gemiddeld laatste 4 jaar	2,5	5,3	9,3	2,5	4,5	6,8	10,8	2,5	4,3	13,8	9,8	6,0	1,5	5,6	4,1	5,7	6,1	7,1	

#: elk jaar gaan er leerlingen van A3 naar H4 die wel bevorderd zijn naar A4. Als die als overgaand naar A4 worden geteld, worden de percentages in 2012-2013 6% ipv 15%, in 2013-2014 3% ipv 9%, in 2014-2015 5% ipv 6%, in 2016-2017 4% ipv 11%, in 2017-2018 2% ipv 9%, in 18-19 7% ipv 11% in 19-20 12% ipv 18%, in 2020-2021 18% ipv 20%, in 2021-2022 5% ipv 13%, in 2022-2023 blijft het 4%

De doorstroom na de brugklas is de afgelopen jaren als volgt geweest:

vanuit	B1	M2	H2	A2	deze generatie	M4	H4	A4
2006-2007	2	26	45	28	deze generatie	28	43	29
2007-2008	1	33	39	27	in klas 4 zonder	32	45	23
2008-2009	1	24	45	30	de doorstroom	29	45	26
2009-2010	4	33	38	25	M4->H4	35	42	23
2010-2011	5	35	41	19		37	45	18
2011-2012	2	25	42	31		30	45	25
2012-2013	5	30	42	24		34	44	22
2013-2014	6	36	42	16		40	43	17
2014-2015	6	37	36	21		40	40	20
2015-2016	3	40	37	21		38	43	19
2016-2017	3	41	38	19		35	47	18
2017-2018	4	35	36	24		36	43	21
2018-2019	1	32	42	25		33	47	21
2019-2020	2	21	47	30		24	47	28
2020-2021	2	30	34	34		29	43	29
2021-2022	4	25	49	23				
2022-2023	2	31	42	25				
gem va 06-07	3,1	31,4	40,9	24,8				
gem va 12-13	3,5	32,5	40,5	23,8				

De vergelijking met de landelijke gegevens wordt duidelijk uit het schema waarbij gebruik gemaakt wordt van de zogenaamde hinkelpaden van de inspectie. Dat is gebeurd in het schema hieronder. Daarbij wordt opgemerkt dat het onderstaande schema één jaar achterloopt t.o.v. het schema hierboven. Dit komt omdat de landelijke gegevens per 1-10-2023 pas in het voorjaar van 2024 bekend worden.

			eind 2021-2022		eind 2020-2021		eind 2019-2020		eind 2018-2019		eind 2017-2018		eind 2016-2017		eind 2015-2016		eind 2014-2015	
			school	landelijk	school	landelijk	school	landelijk	school	landelijk	school	landelijk	school	landelijk	school	landelijk	school	landelijk
B1	➡	B2	98	98	98	96	97	96	99	99	97	98	100	99	95	94	97	98
B2	➡	M3	30	30	24	29	33	30	34	31	38	31	40	30	39	31	37	32
B2	➡	H3	36	37	45	36	42	37	39	37	39	37	37	36	35	35	43	35
B2	➡	A3	34	26	29	27	24	26	23	28	20	27	20	26	23	26	18	27
M3	➡	M4	90	84	87	87	93	92	88	87	91	88	95	89	90	89	92	89
M4	➡	geslaagd	99	92	98	93	100	97	97	91	97	91	97	91	96	92	99	93
H3	➡	H4	92	80	92	84	94	90	92	82	95	84	91	87	92	85	97	84
H4	➡	H5	90	71	89	75	94	85	79	77	85	80	83	79	90	80	85	81
H5	➡	geslaagd	97	87	97	87	99	95	95	86	93	85	93	85	96	87	91	86
A3	➡	A4	87	85	80	86	82	88	89	85	91	87	89	89	94	87	94	87
A4	➡	A5	80	83	95	86	98	90	86	86	88	87	91	87	97	88	94	87
A5	➡	A6	98	83	91	86	96	92	96	89	96	87	97	88	97	89	86	88
A6	➡	geslaagd	94	90	98	92	100	98	98	89	94	90	98	89	92	90	92	91
gemiddeld			79	73	79	74	79	75	80	75	79	75	78	76	78	75	79	75

			eind 2021-2022		eind 2020-2021		eind 2019-2020		eind 2018-2019		eind 2017-2018		eind 2016-2017		eind 2015-2016		eind 2014-2015	
			school	landelijk	school	landelijk	school	landelijk	school	landelijk	school	landelijk	school	landelijk	school	landelijk	school	landelijk
B1	➡	B2	0		2		1		0		-1		1		1		-1	
B2	➡	M3	0		-5		3		3		7		10		8		5	
B2	➡	H3	-1		9		5		2		2		1		0		8	
B2	➡	A3	8		2		-2		-5		-7		-6		-3		-9	
M3	➡	M4	6		0		1		1		3		6		1		3	
M4	➡	geslaagd	7		5		3		6		6		6		4		6	
H3	➡	H4	12		8		4		10		11		4		7		13	
H4	➡	H5	19		14		9		2		5		4		10		4	
H5	➡	geslaagd	10		10		4		9		8		8		9		5	
A3	➡	A4	2		-6		-6		4		4		0		7		7	
A4	➡	A5	-3		9		8		0		1		4		9		7	
A5	➡	A6	15		5		4		7		9		9		8		-2	
A6	➡	geslaagd	4		6		2		9		4		9		2		1	
gemiddeld			6,1		4,5		2,8		3,7		4,0		4,3		4,8		3,6	

Het percentage zittenblijvers is met 6,9% wat hoger dan gemiddeld. Het aantal leerlingen dat niet door kon naar een volgend leerjaar is met 5,8% ook wat hoger dan gemiddeld.

Gezien de schokken die corona tot gevolg heeft gehad waren de percentages in de twee voorgaande jaren lager dan verwacht. Zo waren er met name eind 2019-2020 dankzij versoepelingen erg weinig zittenblijvers. De verwachting was dat er in de jaren erna een correctie zou optreden. Eind 2020-2021 is die er wel enigszins geweest, maar eind 2021-2022 valt het dus mee.

Vorig jaar schreven we *“Niet geheel moet worden uitgesloten dat er in komende jaren toch nog een zekere correctie zal plaatsvinden omdat er in 2021-2022 ook enkele versoepelingen zijn toegepast met name bij de tweede tussenstand toen leerlingen maximaal twee cijfers mochten schrappen. Dat is toen gedaan om leerlingen na de coronamaatregelen van de winter 2021/2022 weer perspectief te bieden. Dat heeft goed gewerkt, maar mogelijk zijn er toen wel enkele leerlingen over gegaan die in normale omstandigheden waren blijven zitten”*. Dat is eind 2022-2023 inderdaad gebeurd, want de percentages waren toen zoals aangegeven wat hoger dan gemiddeld. Omdat er in 2022-2023 geen versoepelingen zijn geweest is de verwachting dat eind 2023-2024 de percentages waar wat zullen zakken t.o.v. eind 2022-2023.

Vergelijking met de landelijke gemiddelden hierboven laat zien dat de overgangpercentages op onze school beter zijn dan landelijk gemiddeld. Ook op de enige plaats waar onze school in het verleden afweek van de landelijke gegevens bij de overgang B2 -> A3 is eind 2021-2022 geen sprake van een negatieve afwijking. Eind 2022-2023 zal dat naar verwachting wel weer het geval zijn, doch slechts in beperkte mate. Er gaan op onze school dus regelmatig relatief wat minder leerlingen naar het atheneum dan landelijk gemiddeld, al gaat het wel steeds meer in de richting van dat landelijk gemiddelde.

Als oorzaken daarvoor kunnen genoemd worden:

- Uit recente gegevens is gebleken dat het gemiddelde opleidingsniveau in deze streek wat afwijkt van landelijke gegevens. Zo zijn er in het voedingsgebied van de school relatief minder hoogopgeleiden dan landelijk en ook relatief minder laagopgeleiden, maar meer gemiddeld opgeleiden. Het lagere aantal hoger opgeleiden dan landelijk heeft op twee manieren invloed op de atheneum-keuze:
  - er zijn procentueel iets minder leerlingen met atheneum-potentie;
  - er is vanuit de huiselijke kring minder ervaring met de atheneum-opleiding en daardoor soms ook wat minder sturing en ambitie.

Het is moeilijk om aan te geven hoe groot de invloed hiervan exact is, maar een zekere invloed is er wel. Vermoedelijk neemt de invloed van dit element in de loop van de jaren echter vanzelf af.

- Er vindt een stevige afstroming plaats van de potentiële vwo-leerlingen door het categoriaal gymnasium in Gorinchem. Elk jaar gaat er ongeveer een hele klas leerlingen uit het Land van Heusden Altena naar het categoriaal gymnasium in Gorinchem. Als die leerlingen voor zeg de helft naar het Altena College zouden zijn gekomen, dan zat de school met het percentage atheneumleerlingen al op het landelijk gemiddelde. Nu is het uiteraard zo dat meer scholen met een opbouw zoals de onze last van dit fenomeen hebben, maar diverse van die scholen hebben zelf ook een gymnasiumafdeling en dan zal het afroomeffect van een categoriaal gymnasium in de buurt beduidend minder zijn.

NB: het Altena College zou theoretisch met een gymnasiumafdeling kunnen starten, maar dat is praktisch gezien geen haalbare optie. De praktijk in andere plaatsen leert dat je dan hooguit de helft van de leerlingen die naar het gymnasium willen aantrekt, de andere helft zal sowieso voor een categoriaal gymnasium blijven kiezen. Het Altena College zou dan met half lege gymnasiumklassen moeten werken en dat is bedrijfseconomisch een erg dure oplossing die schadelijk is voor de andere afdelingen.

Naast de beide genoemde elementen die een lager percentage atheneumleerlingen kan verklaren, is het natuurlijk ook goed om na te gaan of het Altena College er wel in voldoende mate in slaagt om potentiële atheneumleerlingen ook feitelijk aan een atheneumdiploma te helpen. Datzelfde geldt uiteraard ook voor de havo en de mavo. Om dat op het spoor te komen is nagegaan hoe de leerlingen het in onze school doen gerelateerd aan het advies dan men destijds van de basisschool heeft gekregen. Daarbij merken we op dat dit niet alleen voor onszelf een belangrijk gegeven is, maar dat ook de inspectie hier naar kijkt.

Allereerst hebben we onderzocht met welke adviezen en cito-scores de leerlingen de laatste jaren zijn binnengekomen. Daarbij tellen we advies mavo als 1, advies mavo/havo als 2, advies havo als 3, advies havo/vwo als 4, advies vwo als 5.

Dat overzicht is als volgt:

Brugklas in	gem CITO	gem taal	gem rek.	gem adv
2004-2005	541,1			2,8
2005-2006	539,7			2,5
2006-2007	540,2			2,8
2007-2008	539,5			2,7
2008-2009	539,5			2,9
2009-2010	539,6	63,1	61,4	2,9
2010-2011	539,1	58,0	59,0	2,8
2011-2012	541,1	66,5	67,8	3,3
2012-2013	540,4	63,7	64,7	2,9
2013-2014	539,2	61,0	60,0	2,8
2014-2015	539,2	63,0	60,1	2,8
2015-2016	539,4	61,9	61,3	3,0
2016-2017	538,2	59,4	57,9	2,7
2017-2018	539,3	61,3	58,8	2,9
2018-2019	539,8	60,5	60,6	2,9
2019-2020	540,3	59,5	60,0	2,9
2020-2021				3,0
2021-2022	537,0	55,1	49,0	2,9
2022-2023	537,8	26,6	37,3	3,0
2023-2024	539,5			3,0
gemiddeld	539,5	58,4	58,3	2,9
gem 2004-2005 t/m 2008-2009	540,0			2,7
gem 2009-2010 t/m 2011-2012	539,9	62,5	62,7	3,0
gem 2012-2013 t/m 2022-2023	539,1	57,2	57,0	2,9

NB: vanwege de coronapandemie is in 2020 de cito-eindtoets niet afgenomen.

Uit dit overzicht blijkt dat er vanaf ongeveer 2008-2009 sprake is van een trendbreuk, omdat vanaf toen de gemiddelde adviezen gerelateerd aan de cito-eindscore duidelijk zijn gestegen. Een stijging van het gemiddeld advies met 0,3 betekent dat bij 30% van de leerlingen een advies van één stap hoger is gegeven. Op een instroom vanuit het PO van zo'n 210 leerlingen is dus ongeveer 63 leerlingen sprake van een hoger advies dan in de jaren ervoor. Dat is een substantieel aantal.

In 2012-2013 t/m 2014-2015 was er in heel beperkte mate een daling van het gemiddeld advies gerelateerd aan de cito-eindscore aan de orde, namelijk van 0,1. In de aanmelding voor 2015-2016 was echter weer sprake van een verdere stijging van de adviezen gerelateerd aan de cito-eindscore.

Dit was het eerste jaar waarbij de adviezen al moesten worden opgesteld voordat de cito-eindscore bekend was.

We hebben daarop alle toeleverende basisscholen een terugkoppeling gegeven over al hun oud-leerlingen. Daarin is zichtbaar hoe de schoolloopbaan van de oud-leerlingen is gerelateerd aan het advies van destijds en de cito-eindscore. Zo kunnen basisscholen hun adviezen aanscherpen.

Vanaf de aanmelding voor het cursusjaar 2016-2017 heeft dat effect gehad, want de adviezen zijn weer iets gematigd in relatie tot de cito-eindscore. De adviezen zijn evenwel nog steeds duidelijk hoger dan in de periode voor 2008-2009.

De scholen van het rectorenoverleg Zuid-Holland-Zuid wisselen onder meer op dit punt onderling informatie uit. Uit die vergelijking blijkt dat de adviezen vanuit het PO in ons voedingsgebied gemiddeld wat aan de hoge kant zijn.

Uiteraard verschillen basisscholen hierbij onderling. Vandaar de al vaker genoemde terugkoppeling van gegevens naar alle basisscholen.

In 2020 is geen cito-eindtoets gedaan. Voor dat jaar is dus geen vergelijking te maken tussen de gemiddelde cito-totaalscore en het gemiddeld advies.

In 2021 is de eindtoets basisonderwijs wel weer gedaan, maar diverse basisscholen kiezen voor andere dan de cito-eindtoets. Zo had van de leerlingen in de brugklas in 2021-2022 121 van 229 de cito-eindtoets gemaakt, afgerond 53%. In 2022-2023 was het weer 79%, in 2023-2024 77%.

Dat maakt een vergelijking tussen gemiddelde cito-score en gemiddeld advies wel wat lastiger.

Van de instroom in 2023-2024 kan gezegd worden dat gemiddelde cito-eindscore weer hoger is dan de twee jaren daarvoor en weer op het niveau van voor corona zit. Het gemiddelde advies is 3,0 en dat is nog een tikje aan de hoge kant vergeleken met de periode voor corona.

We zullen deze situatie goed moeten blijven volgen.

In het onderstaande schema is te zien met welke gegevens de brugklassers in 2023 en de jaren daarvoor zijn binnen gekomen.

Cito-score	Aantal Irl	% van Totaal 2023	Vgl 2022	Vgl 2021	Vgl 2020	Vgl 2019	Vgl 2018
niet bekend	60	22,9%	21,1%	46,0%		8,9%	11,2%
521 - 527	6	2,3%	5,4%	7,1%		0,4%	0,5%
528 - 530	6	2,3%	4,9%	5,3%		1,7%	5,6%
531 - 535	38	14,5%	15,7%	8,8%		12,8%	13,3%
536 - 540	54	20,6%	24,5%	13,3%		27,7%	21,9%
541 - 545	63	24,0%	16,2%	11,9%		33,2%	29,6%
546 - 550	35	13,4%	12,3%	7,5%		15,3%	17,9%

In 2020 is de Cito-eindtoets niet afgenomen vanwege de corona-pandemie.

Advies	Aantal	% van totaal 2023	Vgl 2022	Vgl 2021	Vgl 2020	Vgl 2019	Vgl 2018
onbekend	1	0,4%	0,5%	0,0%	0,4%	0,4%	0%
Vmbo GL	20	7,6%	6,4%	2,7%			
mavo	34	13,0%	13,2%	18,6%	20,2%	16,2%	25,0%
mavo/havo	41	15,6%	13,7%	9,7%	9,6%	15,7%	6,1%
havo	74	28,2%	33,3%	34,1%	33,8%	34,0%	30,1%
havo/atheneum	40	15,3%	12,7%	15,9%	14,5%	18,3%	17,9%
atheneum	52	19,8%	20,1%	19,0%	21,5%	15,3%	20,9%

We hebben de basisscholen ook gevraagd weer vaker gemengde adviezen te geven, zoals mavo/havo en havo/vwo. Uit nadere analyse was namelijk gebleken dat de hogere advisering door de basisscholen met name was veroorzaakt door het sterk verminderde aantal gemengde adviezen. Daarbij waren de gemengde adviezen uit het verleden meestal naar boven bijgesteld.

We hebben daarom aan de basisscholen gevraagd weer meer gemengde adviezen te geven en alleen enkelvoudige adviezen als men vrij zeker is. Onze brugklasindeling met MH- en HV-brugklassen past daar ook prima bij. Die oproep heeft, zoals hierboven is te zien, wel enig resultaat gehad, maar bij de instroom in 2020 en 2021 weer wat minder. Bij de instroom in 2022 en 2023 is het wel weer wat bijgetrokken.

Hierboven noemden we dat de advisering gerelateerd aan de cito-uitslag vanaf 2008-2009 duidelijk is gestegen. Op een zeker moment is de advisering wel enigszins gematigd maar altijd, met schommelingen, boven de gegevens gebleven uit de periode tot 2009.

Dat heeft uiteraard gevolgen binnen school. Dat wordt zichtbaar in het volgende overzicht.

Overzicht CITO + deelscores en advies per klas cursus 2023-2024
allen

Klas	gem CITO	gem taal	gem rek	advies					gem	tot met advies	perc lager dan adv	perc hoger dan adv
				m	mh	h	hv	v				
B1A	533,8			14	7	3	1		1,6	25		
B1B	535,2			17	12	1			1,5	30		
B1C	536,0			8	12	4	1		1,9	25		
B1D	534,1			14	6	5	1		1,7	26	2,8	---
B1F	542,5			0		14	4	9	3,8	27		
B1G	541,8			0		10	5	11	4,0	26		
B1H	543,4			0	1	5	9	11	4,2	26		
B1J	541,4			1	1	11	7	7	3,7	27		
B1K	543,8			0	2	11	9	5	3,6	27		
B1L	543,0			1	1	10	3	9	3,8	24	---	4,5
M2A	531,7	22,7	21,9	12	3	5			1,7	20		
M2B	533,5	23,1	23,7	11	5	7	1		1,9	24		
M2C	533,9	22,1	23,3	8	7	6	2		2,1	23	31,3	---
M3A	529,7	31,3	36,0	11	5	2			1,5	18		
M3B	528,2	22,2	33,0	8	3	10			2,1	21		
M3C	526,7	28,5	17,0	13	4	3			1,5	20	25,4	---
M4A				12	4	7	1	1	2,0	25		
M4B				11	5	7	1		1,9	24		
M4C				11	5	8	1		2,0	25	35,1	---
H2A	536,6	25,2	24,6	5	3	16	4	2	2,8	30		
H2B	538,2	25,7	26,9	2	6	14	5	2	3,0	29		
H2C	538,0	26,8	26,2	2	2	12	7	4	3,3	27	9,3	10,5
H3A	534,1	46,0	45,5	4	3	10	6	3	3,0	26		
H3B	536,4	59,3	46,9	4	6	12	6	1	2,8	29		
H3C	536,1	53,9	43,5	4	2	15	5	3	3,0	29		
H3D	537,8	61,1	50,8	0	2	13	9	4	3,5	28	9,8	10,7
H4A				5	3	9	5	3	2,9	25		
H4B				4	1	10	7		2,9	22		
H4C				5	1	14	4	1	2,8	25		
H4D				1	2	10	6	4	3,4	23		
H4E				2	4	10	3	4	3,1	23	10,2	14,4
H5A	539,5		58,1	4	8	5	4	3	2,8	24		
H5B	539,2		58,8	4	3	12	2	4	3,0	25		
H5C	541,4		66,5	5	5	6	2	4	2,8	22		
H5D	538,4		51,6	7		10	5		2,6	22		
H5E	541,1		64,9	1	1	9	6	4	3,5	21	13,2	18,4
A2A	544,9	34,0	36,8	0	1	6	4	16	4,3	27		
A2B	543,6	30,0	30,4	0	1	4	3	18	4,5	26	---	22,6
A3A	545,4	75,3	79,1	1		5	5	13	4,2	24		
A3B	545,0	75,4	81,9	0		2	7	18	4,6	27	---	15,7
A4A				1	1	4	5	15	4,2	26		
A4B				0	1	7	5	8	4,0	21		
A4C				0		4	3	19	4,6	26	---	24,7
A5A	545,3		75,3	0		6	6	11	4,2	23		
A5B	546,2		85,8	0	1	2	4	9	4,3	16		
A5C	544,1		79,5	0		1	13	6	4,3	20	---	16,9
A6A	544,0		70,8	1		4	2	8	4,1	15		
A6B	546,0		81,7	0		3	4	8	4,3	15	---	26,7
TOTAAL	538,9	39,0	49,6	214	140	364	193	248	3,1	1159	111	122
				1	2	3	4	5		perc	9,6	10,5
Brugklas				55	42	74	40	52	3,0			
	m+v	m+v	m+v						m+v		m+v	m+v
vgl 22-23	539,2	45,8	53,1						3,2		11,1	10,8
vgl 21-22	540,4	58,5	62,4						3,2		10,6	10,2
vgl 20-21	540,7	66,8	63,6						3,1		9,9	10,0
vgl 19-20	540,2	63,1	62,7						3,1		11,5	11,0
vgl 18-19	540,3	64,2	63,4						3,1		13,2	11,1
vgl 17-18	540,2	64,6	63,3						3,0		14,8	10,3
vgl 16-17	540,4	65,4	64,5						3,1		15,5	10,1
vgl 15-16	540,5	65,6	65,1						3,1		13,6	9,7
vgl 14-15	540,6	65,5	65,0						3,1		13,9	9,2
vgl 13-14	540,6	64,8	64,7						3,1		11,7	9,4
vgl 12-13	540,4	63,9	64,4						3,1		9,3	9,7
vgl 11-12	540,5	65,0	65,2						3,1		6,7	10,0
vgl 10-11	540,0	64,0	63,1						2,9		4,4	11,7
vgl 09-10	540,3	64,9	63,8						2,9		3,9	12,7
vgl 08-09	540,5								2,9		3,9	11,8
vgl 07-08	540,5								2,9		5,8	11,6

Hierboven constateerden we dat vanaf 2008-2009 à 2009-2010 de adviezen zijn gestegen ten opzichte van de cito-eindscore. De leerlingen die hiermee de school zijn binnengekomen zaten in 2009-2010 en meer nog 2010-2011 in het tweede leerjaar. Vanaf 2010-2011 is in het overzicht hierboven te zien dat het aantal leerlingen dat boven het advies uitkomt is gaan dalen en het aantal leerlingen dat onder het advies is gezakt is gaan stijgen. Dat is een logisch gevolg van het steeds meer doorstromen in de school naar hogere leerjaren van de leerlingen met een hoger advies ten opzichte van de cito-eindscore.

Tot en met 2012-2013 was de balans nog zo dat meer leerlingen boven hun advies uitstegen dan eronder zakten. In 2013-2014 is voor het eerst het omgekeerde het geval. Dat heeft geduurd t/m 2022-2023, al was er de laatste jaren reeds een trend naar meer evenwicht zichtbaar. In 2023-2024 is voor het eerst weer sprake van een situatie dat meer leerlingen boven hun advies uitkomen dan eronder zakten.

De weer enigszins gematigde advisering vanuit het PO zal daar een rol bij spelen, maar ook het beleid van de school op dit terrein. De school zet er al jaren op in dat leerlingen, binnen de grenzen van het redelijk, op een zo hoog mogelijke afdeling terecht komen en het daar ook volhouden.

Dat beleid heeft de volgende aspecten:

- De overgangsnormen in de brugklas worden met een ruimere marge toegepast. We staan nog steeds achter dit beleid, hoewel er ook een minder positieve kant aan zit, namelijk een lichte toename van het aantal zittenblijvers en iets meer afstroom van atheneum-3 naar havo-4. Omdat onze overgangs- en slagingspercentages nog steeds duidelijk beter zijn dan landelijk gemiddeld, nemen we die lichte toename voor lief.
- Duidelijke regels voor hetgeen we van leerlingen verwachten en juist niet verwachten en waar nodig maatregelen om hier druk op te zetten. Te noemen zijn het huiswerkcentrum en regels mbt mobieltjes. Maar ook het snel aanpakken van situaties waarin leerlingen onder de maat presteren.
- Maatregelen in de sfeer van enthousiasmeren. Repressieve maatregelen zijn soms wel nodig, maar hebben slechts een beperkt effect. Nog belangrijker is het leerlingen te motiveren, te overtuigen en te enthousiasmeren. We onderzoeken hier ook mogelijkheden om leerlingen meer eigen verantwoordelijkheid te leren nemen voor hun leerproces.
Verder zijn het talentprogramma en de extra's die de school aanbiedt, zoals Anglia, module filosofie, boekhouddiploma, gamedesign, sportklas ed hier voorbeelden van.
- Daarnaast zijn we voortdurend alert hoe we het maximale rendement kunnen halen uit de tijd dat de leerlingen onder onze hoede zijn in de lessen. Het bestuderen van de Wolfrapportages en het gebruik van RTTI zijn hier elementen van.

Berekening laat het volgende beeld zien van de plaats van leerlingen in klas 3 t.o.v. hun advies per 1-10-2023 (de inspectie kijkt met name hier naar om het onderbouwrendement te bepalen)

Totaal tov advies klas 3				dus	
M3	-21	gem	gem	gem	gem
H3	-5,5	tov	adv	plaats	cito
A3	15	adv	kl 3	klas 3	kl 3
TOT	-11,5	-0,05	2,92	2,87	535,5
vgl					
m+v	m+v	m+v	m+v	m+v	m+v
okt-22	-6,5	-0,03	3,07	3,04	
okt-21	6	0,03	2,99	3,02	540,4
okt-20	-23	-0,11	2,96	2,85	540,1
okt-19	-28,5	-0,13	2,87	2,74	539,7
okt-18	-24,5	-0,11	2,78	2,67	538,8
okt-17	-53,5	-0,20	2,90	2,70	539,7
okt-16	-31	-0,13	2,84	2,71	539,3
okt-15	-57	-0,21	3,08	2,87	539,9
okt-14	-41,5	-0,15	3,08	2,93	541,2
okt-13	-44,5	-0,16	3,19	3,03	540,7
okt-12	-29	-0,11	2,84	2,73	539,3
okt-11	-18	-0,07	2,94	2,87	539,8

De berekening van deze getallen gaat als volgt: van elke leerling wordt een getal bepaald aan de hand van het onderstaande schema.

In/ advies	T	TH	H	HV	V
T3	0	- 0,5	- 1	- 1,5	- 2
H3	+ 1	+ 0,5	0	- 0.5	- 1
A3	+ 2	+ 1,5	+ 1	+ 0.5	0

Al deze getallen per leerling worden opgeteld, eerst per afdeling, dan in totaal. Vervolgens wordt het totaal gedeeld door het aantal leerlingen. T/m 2020-2021 zaten de leerlingen in klas 3 dus gemiddeld iets onder hun advies. In 2021-2022 is er voor het eerst sinds lange tijd weer sprake van dat de leerlingen in klas 3 gemiddeld iets boven hun advies zitten. In 2022-2023 en 2023-2024 zaten de leerlingen er weer een klein beetje onder.

Ook in dit schema is te zien dat de advisering van de leerlingen in de derde klas gerelateerd aan de gemiddelde cito-score enkele jaren (met name in 2013, 2014, 2015 en 2017) te scheef is geweest. In de 2018-2019 t/m 2020-2021 is het weer wat meer in balans, hoewel nog licht negatief.

Zoals gezegd: in 2021-2022 was het weer positief. In 2022-2023 en 2023-2024 was het weer negatief, maar slechts heel beperkt.

In het verleden hebben we onderzocht of er gemeenschappelijke kenmerken zijn bij de leerlingen die onder het advies zakken. Zo is er onderzoek gedaan bij alle leerlingen die in het tweede leerjaar onder hun basisschooladvies zitten. Dat onderzoek leverde helaas geen bruikbare gegevens op. Zo bleken er geen opvallende gemeenschappelijke kenmerken te zijn van leerlingen die onder hun advies zakken op onder meer de volgende terreinen:

- intellectuele capaciteiten
- vaardigheid van plannen en je aan de planning houden
- vaardigheid van het maken van samenvattingen en vaardigheid van de netheid van werken
- concentratie tijdens de les, mate van actief meedoen en goede vragen stellen
- inzet m.b.t. het leerwerk of maakwerk van het huiswerk.

Het lijkt er dus op dat we het niet moeten zoeken in de bovenstaande elementen van het functioneren van een leerling.

Bij de totalen van de aantallen leerlingen is het volgende beeld te zien waar het gaat om de verdeling mannen – vrouwen:

per 1-10-2021			per 1-10-2022			per 1-10-2023		
Aantallen m v			Aantallen m v			Aantallen m v		
	m	v		m	v		m	v
B1	113	116	B1	89	119	B1	128	136
M234	106	97	M234	105	88	M234	105	99
H2345	211	220	H2345	210	239	H2345	203	251
A23456	139	150	A23456	138	149	A23456	136	141
Totaal	569	583	Totaal	542	595	Totaal	572	627

per 1-10-2021			per 1-10-2022			per 1-10-2023		
Percentages m v			Percentages m v			Percentages m v		
	m	v		m	v		m	v
B1	49,3%	50,7%	B1	42,8%	57,2%	B1	48,5%	51,5%
M234	52,2%	47,8%	M234	54,4%	45,6%	M234	51,5%	48,5%
H2345	49,0%	51,0%	H2345	46,8%	53,2%	H2345	44,7%	55,3%
A23456	48,1%	51,9%	A23456	48,1%	51,9%	A23456	49,1%	50,9%
Totaal	49,4%	50,6%	Totaal	47,7%	52,3%	Totaal	47,7%	52,3%

Opvallend is het hogere percentage vrouwen op het atheneum en lager percentage vrouwen op de mavo, al lijkt er een trend naar meer evenwicht te ontstaan in 2023-2024. Dat bracht ons ertoe om te analyseren of het onderscheid jongen – meisje een rol speelt bij het punt van “boven het advies komen” versus “onder het advies zakken. Daartoe is het schema “Overzicht Cito, deelscores en advies” van hierboven opnieuw gemaakt voor jongens en meisjes apart.

Hieronder nemen we de samenvatting op van het totaalschema en de uitsplitsing naar jongens en meisjes:

Alle leerlingen

	Gem Cito	gem taal	gem rek.								zakken onder advies	stijgen boven advies
TOTAAL	538,9	39,0	49,6	214	140	364	193	248	3,1	1159	111	122
				1	2	3	4	5		perc	9,6	10,5
Vgl in 2022-2023											11,1	10,8
Vgl in 2021-2022											10,6	10,2
Vgl in 2020-2021											9,9	10,0
Vgl in 2019-2020											11,5	11,0
Vgl in 2018-2019											13,2	11,1
Vgl in 2017-2018											14,8	10,3

Alleen jongens

	Gem Cito	gem taal	gem rek.								zakken onder advies	stijgen boven advies
TOTAAL	538,7	38,0	51,7	87	72	174	98	129	3,2	560	69	48
				1	2	3	4	5		perc	12,3	8,6
Vgl in 2022-2023											14,9	9,8
Vgl in 2021-2022											13,7	9,2
Vgl in 2020-2021											12,9	8,0
Vgl in 2019-2020											15,0	8,8
Vgl in 2018-2019											15,9	8,7
Vgl in 2017-2018											17,6	8,2

Alleen meisjes

	Gem Cito	gem taal	gem rek.								zakken onder advies	stijgen boven advies
TOTAAL	539,2	40,7	48,3	127	68	190	95	119	3,0	599	42	74
				1	2	3	4	5		perc	7,0	12,4
Vgl in 2022-2023											7,5	11,7
Vgl in 2021-2022											7,7	11,2
Vgl in 2020-2021											7,2	11,9
Vgl in 2019-2020											8,4	12,9
Vgl in 2018-2019											11,1	12,8
Vgl in 2017-2018											12,3	12,1

Uit deze uitsplitsing blijkt dat er over alle leerlingen gezien sprake is van een redelijk evenwichtige situatie en in 2023-2024 zelfs van een positieve balans, maar dat bij de jongens er meer leerlingen onder het advies zakken dan erboven komen en dat bij de meisjes het omgekeerde het geval is, want daar komen meer leerlingen boven het advies dan eronder zakken. Het verschil wordt bij de jongens in 2023-2024 wel wat kleiner maar blijft substantieel.

Het beeld is dus al langere tijd zo. Er is landelijk onderzoek gedaan naar de ontwikkeling bij jongens en bij meisjes dat aangeeft dat die ontwikkelingen verschillen. Zo zijn meisjes in de leeftijdsfase van 12 tot 16 over het algemeen serieuzer bezig met hun studie. Dat kan het verschil deels wel verklaren.

Die studies geven ook handvatten hoe jongens gestimuleerd kunnen worden om serieus met hun studie bezig te zijn. Genoemd worden dan het inbouwen van competitieve elementen en het beperken van lange werkstukken. Die elementen proberen we ook toe te passen.

Een ander element dat echter in het oog springt zijn de gemiddelde Cito-scores en de deelscores voor taal en rekenen. Zie het schema op volgende pagina. In 2020 is geen cito-eindtoets gedaan vanwege corona. Bij de cito-eindscore is het beeld als volgt: jongens en meisjes hebben gemiddeld een redelijk vergelijkbare Cito-eindscore. Het ene jaar is de score van de jongens iets hoger, het andere jaar van de meisjes. Dat wijst er op dat het niet zo is dat jongens al met een achterstand het VO binnen komen.

De gemiddelde advisering van de jongens in het geheel van de school is meestal iets hoger dan bij de meisjes, met name in de laatste twee jaren. In de brugklas is het evenwel behoorlijk vergelijkbaar. Dat kan dus niet het verschil in "boven advies komen of eronder zakken" tussen jongens en meisjes verklaren.

Bij de deelscores voor taal en rekenen is echter wel sprake van een opvallend verschil: bij taal scoren de jongens significant lager dan de meisjes terwijl bij rekenen het omgekeerde aan de orde is. Dat is al meerdere jaren zo. Omdat het om instromers in onze school gaat, kan onze school niets aan de oorzaak doen. Maar er zijn wel vragen te stellen zoals:

- Verklaart het verschil tussen jongens en meisjes m.b.t. taal en rekenen het verschil in succes tussen jongens en meisjes, omdat het onderwijs en de toetsing/het examen de afgelopen jaren steeds taliger zijn geworden? We denken dat dit zeker een rol speelt.
- Speelt dit bij ons (gegeven onze streek) anders dan landelijk?
- En wat betekenen de antwoorden op de bovenstaande vragen voor onze aanpak op school?

Inmiddels zijn enkele vergelijkende cijfers uit de rectorenkring bekend. Hoewel het beeld niet overal precies gelijk is, is de bovenstaande tendens van verschil tussen jongens en meisjes wel overal zichtbaar. Dat wijst erop dat er sprake is van een landelijke tendens. Of die tendens in onze regio extra speelt kunnen we niet zeggen. Daarvoor zou meer onderzoek nodig zijn.

Binnen school blijven we uiteraard nadenken wat we kunnen doen om jongens optimaal te stimuleren om de opleiding te volgen die bij hen past en dat ook vol te houden.

Helaas zijn vanaf 2023-2024 in de brugklas niet meer de deelscores voor taal en rekenen beschikbaar.

Overzicht gemiddelde cito, adv, m/v/t 1-10-2023					
groep lrl	gesl.	Cito	taal	rekenen	advies
allen	allen	538,9	39,0	49,6	3,1
allen	man	538,7	38,0	51,7	3,2
allen	vrouw	539,2	40,7	48,3	3,0
allen	man-vrouw	-0,5	-2,7	3,4	0,2
brugklas	allen	539,5			3,0
brugklas	man	538,6			2,9
brugklas	vrouw	540,0			3,0
brugklas	man - vrouw	-1,4	0,0	0,0	-0,1
Vgl 1-10-2022					
groep lrl	gesl.	Cito	taal	rekenen	advies
allen	allen	539,2	45,8	53,1	3,2
allen	man	539,2	41,8	55,8	3,3
allen	vrouw	539,0	47,2	49,5	3,1
allen	man-vrouw	0,2	-5,4	6,3	0,2
brugklas	allen	537,8	26,6	27,3	3,0
brugklas	man	538,1	26,2	29,1	3,2
brugklas	vrouw	537,6	27,1	26,3	2,8
brugklas	man - vrouw	0,5	-0,9	2,8	0,4
Vgl 1-10-2021					
groep lrl	gesl.	Cito	taal	rekenen	advies
allen	allen	540,4	58,5	62,4	3,2
allen	man	540,6	59,5	68,7	3,2
allen	vrouw	540,5	66,8	59,5	3,1
allen	man-vrouw	0,1	-7,3	9,2	0,1
brugklas	allen	537,0	55,1	49,0	2,9
brugklas	man	537,3	59,0	64,7	2,9
brugklas	vrouw	537,4	60,1	46,7	3,0
brugklas	man - vrouw	-0,1	-1,1	18,0	-0,1
vgl 1-10-2020					
groep lrl	gesl.	Cito	taal	rekenen	advies
allen	allen				3,1
allen	man				3,2
allen	vrouw				3,0
allen	man-vrouw	0,0	0,0	0,0	0,2
brugklas	allen				3,0
brugklas	man				3,1
brugklas	vrouw				3,0
brugklas	man - vrouw	0,0	0,0	0,0	0,1

2. Examen

Een ander belangrijk cijfermatig gegeven betreft de examenuitslag aan het einde van het cursusjaar 2022-2023. Behalve de examenuitslag is ook van belang de doorstroom vanaf klas 3 naar het eindexamen. Deze was als volgt voor de groep leerlingen die examen deed in 2023:

	mavo		havo		atheneum	
	Aantal	Procent	aantal	Procent	aantal	procent
Deelgenomen aan het examen totaal	57	100%	114	100%	46	100%
Geslaagd na 1 ^e ronde	52	91,2%	96	84,2%	45	97,8%
Reeds definitief gezakt	0		4		0	
Kan het nog halen in 2 ^e ronde	5		14		1	
Heeft het gehaald in de 2 ^e ronde	2		8		1	
Totaal geslaagd na 2 ^e ronde	54 van de 57	94,7%	104 van de 114	91,2%	46 van de 46	100%

Deze generatie	M3 -> M4	88%	H3-> H4	93%	A3->A4	82%
	M4 -> gsl	95%	H4->H5	93%	A4->A5	93%
			H5-> gsl	91%	A5-> A6	98%
					A6->gesl	100%
Van 3 -> gsl zonder vertraging		83,6%		78,7%		74,7%
Gemiddeld vertraagd per jaar		8,2%		7,1%		6,3%

Samenvatting slagingspercentages en gem. vertraging per jaar van klas 3 naar slagen

Slagingspercentages	Mavo	Havo	Atheneum
2009	97,5	94,3	100
2010	97,3	93,3	100
2011	92,0	90,4	89,1
2012	97,3	88,7	90,5
2013	96,0	87,5	94,6
2014	97,1	88,5	87,3
2015	100	91,1	93,5
2016	96,1	97,4	93,8
2017	96,5	93,9	97,5
2018	97,2	94,1	95,6
2019	98,1	95,9	100
2020	100	100	100
2021	98,8	97,8	98,1
2022	98,6	97,4	95,8
2023	94,7	91,2	100

Gemiddeld vertraagd per jaar van klas 3 naar geslaagd	Mavo	Havo	Atheneum
2009	3,0	6,0	4,3
2010	7,0	5,9	1,0
2011	7,0	10,3	4,5
2012	3,5	7,0	4,8
2013	4,9	10,6	6,9
2014	6,4	8,8	9,0
2015	4,5	10,1	8,0
2016	6,3	7,2	7,2
2017	6,3	6,2	4,5
2018	3,4	8,8	3,1
2019	4,4	8,3	4,0
2020	5,5	8,1	6,2
2021	4,0	4,5	4,9
2022	7,0	6,0	6,0
2023	8,2	7,1	6,3

De slagingspercentages van onze school fluctueren jaarlijks enigszins, maar zitten altijd boven het landelijk gemiddelde. Dat is te zien in het overzicht op pagina 3.

Vanwege corona waren er in 2021 en 2022 aangepaste examenregelingen. De wijzigingen waren:

- Er was een complete 2e ronde waarbij leerlingen zelf konden kiezen in welke ronde men welke vakken deed.
- Er was een extra herkansing, dus 2 ipv regulier 1.
- Op één onvoldoende (niet een kernvak) mocht een duim gelegd worden (dwz het telde dan niet mee).

In 2023 was er geen enkele aanpassing meer. Dat verklaart de iets mindere slagingspercentages in 2023, die overigens op het Altena College beduidend hoger waren dan landelijk gemiddeld.

De gemiddelde vertraging van klas 3 naar geslaagd is op onze school relatief laag vergeleken met het landelijk gemiddelde, vooral op de Havo. Dat blijkt uit de kwaliteitskaart van de inspectie, maar bijvoorbeeld ook uit het schema op pagina 3.

Jaarlijks worden ook alle gemiddelden per vak per afdeling van het SE en CE verwerkt in een schema waarin eenvoudig te zien is hoe het SE en CE van de school zich tot elkaar verhouden en tot de landelijke gemiddelden. Ook percentielen in het landelijke verband worden getoond.

Het voert te ver hier de resultaten van alle vakken weer te geven. Uiteraard hebben de vakgroepen wel alle resultaten per vak gekregen en besproken. Hier beperken we ons tot de samengevatte cijfers per afdeling. Ook die geven aan dat de examenresultaten van de school prima zijn.

	M4						
	school	school		land	land	aantal	percen-
	SE	CE		SE	CE	lrl	tiel CE
2017	65	65		65	64	114	74%
2018	67	66		67	63	105	89%
2019	67	67		65	64	106	97%
2020	67			64		88	nvt
2021	64	64			63		74%
2022	63	65			62		84%
2023 kaal berekend	65	67			64		
gewogen gemiddelde	64	68			64		96%

	H5						
	school	school		land	land	aantal	percen-
	SE	CE		SE	CE	lrl	tiel CE
2017	66	65		66	63	148	80%
2018	67	67		64	63	135	98%
2019	67	67		64	63	123	97%
2020	68			64		134	nvt
2021	65	65			62		78%
2022	64	66			63		95%
2023 kaal berekend	64	62			63		
gewogen gemiddelde	64	66			63		89%

	A6						
	school	school		land	land	aantal	percen-
	SE	CE		SE	CE	lrl	tiel CE
2017	70	67		67	65	80	62%
2018	68	67		68	65	68	79%
2019	67	66		67	65	43	73%
2020	70			67		54	nvt
2021	68	68			64		91%
2022	68	68			64		96%
2023 kaal berekend	69	71			65		
gewogen gemiddelde	68	70			65		98%

3. Herkomst van de leerlingen

Statistiek op woonplaats per 1-10-2023

Woonplaats	B1MH	B1HA	M2	M3	M4	H2	H3	H4	H5	A2	A3	A4	A5	A6	Totaal
DUSSEN	2	5	3		2	3	3	2	3	1	2	2	1	1	30
HANK	1	3			1	2	2	1			1	3		1	15
NIJEWENDIJK NB	5	12	8	3	7	6	9	16	5	2	2	7	2		84
SLEEUWIJK	16	23	11	15	9	11	21	25	18	13	6	12	13	6	199
WERKENDAM	29	25	12	15	19	15	20	23	23	6	8	12	10	5	222
ALMKERK	8	14	7	3	6	9	11	13	12	6	4	3	11	5	112
ANDEL	2	7	3	1		9	4	4	7	1	4	3	1	2	48
GIESSEN	4	8	2		2		4	6	2	5	3	7	1		44
RIJSWIJK NB	5	2	4	4	6	5	7	3	8	1	2	1	4		52
UITWIJK	1		1	1	1		2		2			1			9
WOUDRICHEM	10	8	8	4	8	5	3	11	13	7	5	6	9	2	99
WAARDHUIZEN	1				1		2	1		1	2			2	10
BABYLONIENBROEK		1		1	1		1	2	3			2			11
EETHEN		1				1									2
GENDEREN	1		1												2
MEEUWEN		3													3
DRONGELEN				1											1
VEEN	7	5	2	4		5	4	1	4	2	2	3	1		40
WIJK EN AALBURG	7	3	1	2	1	1	4	4	5	2	4		2	1	37
AALST GLD					1	1		3		1		2			8
BRAKEL		7	1	1	2	4	3	3	5		2	1			29
POEDEROIJEN	1	1		1	1	3	2	2			1		1		13
ZUILICHEM	1	1			1				2					1	6
ARKEL		1							1						2
DALEM							1								1
GIESSENBURG		3	1			2	2		1	3	4	2	1	1	20
GORINCHEM				1	2	1	3	2	2		1	2		1	15
HARDINXVELD-GDAM	6	23	4	3	3	4	7	5	4	3	2	3	6	4	77
SHELLUINEN									1						1
OVERIG BOVEN MW	0	1	1	0	0	0	0	3	1	0	0	1	0	0	7
Totaal generaal	107	157	70	60	74	87	115	130	122	54	55	73	63	32	1199

Samengevat per gemeente per 1-10-2023

Gemeente	B1MH	B1HA	M2	M3	M4	H2	H3	H4	H5	A2	A3	A4	A5	A6	Totaal	perc.	vgl 2022	vgl 2021
Werkendam	53	68	34	33	38	37	55	67	49	22	19	36	26	13	550	46%	45%	43%
Woudrichem	31	39	25	13	24	28	33	38	44	21	20	21	26	11	374	31%	33%	33%
Aalburg	15	13	4	8	2	7	9	7	12	4	6	5	3	1	96	8%	7%	8%
Bommelerwaard	2	9	1	2	5	8	5	8	7	1	3	3	1	1	56	5%	5%	6%
Boven de Merwede	6	28	6	4	5	7	13	10	10	6	7	8	7	6	123	10%	10%	10%
Totaal generaal	107	157	70	60	74	87	115	130	122	54	55	73	63	32	1199	100%		

Samengevat per gemeente en per afdeling per 1-10-2023

Gemeente	Totaal	perc.	B1				vgl 2022				vgl 2021			
			B1	M	H	A	B1	M	H	A	B1	M	H	A
Werkendam	550	46%	46%	51%	46%	42%	45%	51%	44%	42%	45%	45%	41%	43%
Woudrichem	374	31%	27%	30%	31%	36%	34%	32%	32%	35%	28%	36%	33%	34%
Aalburg	96	8%	11%	7%	8%	7%	8%	6%	8%	6%	9%	5%	8%	8%
Bommelerwaard	56	5%	4%	4%	6%	3%	5%	5%	6%	5%	5%	7%	6%	5%
Boven de Merwede	123	10%	13%	7%	9%	12%	8%	6%	10%	12%	12%	5%	11%	11%

Statistiek op godsdienst per 1-10-2023

Godsdienst	B1MH	B1HA	M2	M3	M4	H2	H3	H4	H5	A2	A3	A4	A5	A6	Totaal
Evangelisch Luthers															0
Protestantse Kerk in Nederland	32	55	21	19	30	39	52	61	57	28	23	35	32	18	502
Christelijk Gereformeerd		1				1									2
Hersteld Nederlandse Hervormde Kerk					1						1				2
Gereformeerd Vrijgemaakt		2				2	1	2	1		2	4	1	1	16
Gereformeerde Gemeente							2								2
Christen	25	23	5	10	9	13	16	8	7	8	9	11	9	4	157
Vrij Evangelisch								1							1
Evangelisch	5	4		3	1	1	4	4	2	3	1		2	1	31
Evangelische Gemeente						1	1		1						3
Rooms Katholiek	2	2	1	2	2			2	2		1	4	1	2	21
Joods															0
Moslim	3			2					1				1		7
Boeddhisme			1												
Islam	2	1		1	1	1				1	1	1		1	10
Geen	38	69	41	21	18	29	38	34	35	14	17	9	8	3	374
Onbekend			1	2	12		1	18	16			9	9	2	70
Totaal generaal:	107	157	70	60	74	87	115	130	122	54	55	73	63	32	1199

Samengevat per 1-10-2023

Godsdienst	B1MH	B1HA	M2	M3	M4	H2	H3	H4	H5	A2	A3	A4	A5	A6	Totaal	perc.	vgl 2022	vgl 2021
PKN	32	55	21	19	30	39	52	61	57	28	23	35	32	18	502	42%	46%	47%
Overig Hervormd / Gereformeerd	25	26	5	10	10	16	19	10	8	8	12	15	10	5	179	15%	14%	13%
Evangelisch	5	4	0	3	1	2	5	5	3	3	1	0	2	1	35	3%	3%	3%
Rooms Katholiek	2	2	1	2	2	0	0	2	2	0	1	4	1	2	21	2%	3%	3%
Joods	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%	0%	0%
Islam/Hindoe/Boeddhist	5	1	1	3	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	17	1%	1%	1%
Geen / onbekend	38	69	42	23	30	29	39	52	51	14	17	18	17	5	444	37%	34%	33%
Totaal generaal	107	157	70	60	74	87	115	130	122	54	55	73	63	32	1198	100%		

Samengevat per 1-10-2023 per afdeling

Godsdienst	Totaal	perc.	vgl 1-10-2022				vgl 1-10-2021							
			B1	M	H	A	B1	M	H	A				
PKN	502	42%	33%	34%	46%	49%	41%	42%	46%	52%	43%	46%	45%	54%
Overig Hervormd / Gereformeerd	179	15%	19%	12%	12%	18%	15%	13%	12%	15%	17%	11%	13%	13%
Evangelisch	35	3%	3%	2%	3%	3%	2%	3%	3%	2%	3%	3%	3%	2%
Rooms Katholiek	21	2%	2%	2%	1%	3%	0%	3%	2%	5%	1%	2%	3%	5%
Joods	0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Islam/Hindoe	17	1%	2%	2%	0%	2%	1%	2%	1%	1%	1%	0%	1%	1%
Geen / onbekend	444	37%	41%	47%	38%	26%	40%	37%	36%	25%	34%	37%	36%	24%

Er zijn opmerkelijke verschillen per afdeling. We wagen ons niet aan interpretaties of verklaringen van deze opmerkelijke verschillen.

4. Afstroom, VSV, schorsing en verwijderen van leerlingen.

Het aantal schorsingen in 2022-2023 is heel beperkt: afdeling brugklas, havo-2 en atheneum-2: 0; afdeling mavo-2,3,4: 6; afdeling havo-3,4,5: 2; afdeling atheneum-3,4,5,6: 1.

Een schorsing is altijd het gevolg van gedrag. Leerlingen die geschorst zijn moeten overigens wel de gehele dag op school komen, maar mogen de lessen niet bezoeken. Ze moeten onder toezicht zelfstandig werken. In 2022-2023 is geen enkele leerling van school verwijderd.

Ongeoorloofd verzuim, dwz spijbelen, komt in beperkte mate voor. Door een goed registratiesysteem met behulp van SOMtoday is er goed zicht op spijbelgedrag. Spijbelen wordt met een lik op stuk beleid bestraft. De gemeente Altena heeft de leerplichtfunctie stevig vormgegeven. Er zijn duidelijke richtlijnen gecommuniceerd over de situaties waarin terecht of niet terecht verzuimd mag worden. Deze richtlijnen zijn door de scholen aan de ouders doorgegeven. In twijfelgevallen overlegt de school met de leerplichtambtenaar. Deze leerplichtambtenaar heeft ook BOA-bevoegdheid, zodat in extreme situaties proces-verbaal kan worden opgemaakt. De samenwerking met de leerplichtambtenaren verloopt prima. Zo komt de leerplichtambtenaar enkele malen per jaar op school om te spreken met de leerlingen die meer dan gemiddeld te laat komen of spijbelen.

In de loop van en aan het einde van de cursus zijn enkele leerlingen naar een andere school vertrokken, omdat het niveau van het onderwijs in de leerwegen van het Altena College voor hen te hoog was. De omvang van deze uitstroom is beperkt. In het onderstaande schema zijn de aantallen genoemd:

eind	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Afstroom naar andere school	33	28	20	25	19	19	24	21	21

Een belangrijk fenomeen is het voortijdig schoolverlaten, afgekort VSV. Er is sprake van een VSV'er als een leerling geen startkwalificatie heeft gehaald, dwz geen diploma havo, atheneum of mbo niveau-2. Een leerling die het Altena College verlaat is een VSV'er als hij/zij geen diploma havo of atheneum heeft gehaald en zich niet heeft ingeschreven bij een door het ministerie bekostigde andere opleiding. Dat komt op het Altena College slechts sporadisch voor. Per 1-10-2023 waren het er 3, nl 1 doublerende leerling uit havo-4, 1 geslaagde leerling uit mavo-4 en 1 leerling uit Mavo-4 die zich had teruggetrokken voor het examen. Deze drie leerlingen hebben zich ondanks aandrang van school en bemiddeling van leerplicht niet ingeschreven bij een mbo-opleiding.

5. Prognose leerlingenaantallen

Per 1 oktober wordt altijd een prognose gemaakt van het aantal leerlingen in de komende jaren. Daarbij spelen twee elementen een rol: wat is de instroom in de brugklas en hoe gaan de leerlingen over binnen de school?

Het antwoord op de eerste vraag wordt berekend door het gemiddelde belangstellingspercentage voor onze school vanuit het PO te vermenigvuldigen met de te verwachten uitstroom uit het PO. Die uitstroom kunnen we voor een aantal jaren baseren op de aantallen leerlingen die nu op de basisschool zitten in de diverse groepen (dat vragen we om de paar jaar op). Je kunt daarbij optimistisch zijn, pessimistisch of het gemiddelde daarvan. Er is voor dat laatste gekozen. Voor de uitstroom uit het PO voor de jaren daarna baseren we ons op prognosegegevens vanuit de gemeente. Zie het schema op de volgende pagina.

Het antwoord op de tweede vraag wordt berekend door na te gaan hoe die overgangen de laatste jaren zijn gegaan en daar een reëel gemiddelde van te nemen.

Met behulp van deze gegevens wordt de prognose berekend die op pagina 19 staat. Ter vergelijking is daar bij gezet een prognose uit 2022 van Voion en een uit 2022 van Verus.

Landelijke prognoses worden opgesteld op basis van de raming van de basisgeneratie (= het aantal 12-13 jarigen) in komende jaren in gemeenten waaruit de school leerlingen heeft. Verder spelen daarin een rol de belangstellingspercentages uit de gemeenten en overgangen binnen school. Beide landelijke prognoses verschillen van elkaar, maar in beide is wel sprake van een licht dalende tendens.

Altena College Sleeuwijk, instroom brugklas + prognose, per 1-10-2023

Naam School	PO	AC	PO	AC	PO	AC	PO	AC	PO	AC	PO	AC	PO	AC	PO	AC	PO	AC	23	24	
	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	23	24										
d' Uylenborch Almkerk	22	20	25		21		19		20		21		26		23		22		91%		
De Almgaard Almkerk	17	3	19		28		15		22		17		19		13		16		18%		
De Halm Almkerk	12	3	8		13		15		23		11		7		11		9		25%		
De Zaaier Andel	23	8	15		18		23		37		19		36		35		29		35%		
De Sprankel Dussen	7	2	0		8		7		4		13		7		10		2		29%		
De Regenboog Nieuwendijk	41	16	24		26		27		27		36		34		25		25		39%		
De Parel Giessen/Rijswijk	27	16	30		33		40		37		35		30		28		27		59%		
B. Verschoorschool S'wijk	14	2	10		8		6		5		6		19		13		3		14%		
De Morgenster S'wijk	46	29	41		49		51		44		56		53		56		46		63%		
B. Sigmondschool W'dam	10	3	8		13		10		9		18		19		17		15		30%		
Het Baken	50	30	47		49		36		34		46		36		52		29		60%		
't Kompas W'dam	40	20	21		32		34		34		31		38		36		26		50%		
Eben Haëzer W'chem	21	11	26		17		13		18		14		15		19		13		52%		
't Ravelijn W'chem	14	6	19		23		12		10		19		12		23		13		43%		
Oudendijk W'chem	14	7	13		15		13		15		16		15		10		6		50%		
Totaal uitstroom po / instroom A	358	176	306		353		321		339		358		366		371		281				
Percentage hofleveranciers	49,16%																		23-24	22-23	21-22
Instroom andere scholen		86																	86 elders =	50	72
Doublanten brugklas		2																	11 Bommelerw.	10	10
Totaal in brugklas		264		0		0		0		0		0		0		0			27 Aalburg	15	19
																			34 Boven Merwede	16	29
																			14 divers	9	14
Prognose hofleveranciers	143		122		141		128		136		143		146		148		112				
Prognose overige scholen	48		50		50		50		50		50		50		50		50				
Prognose totaal pessimist	191		172		191		178		186		193		196		198		162		23-24	22-23	21-22
Gemiddeld	213		194		215		200		209		217		221		223		182		TH 105	72	84
Prognose hofleveranciers	179		153		177		161		170		179		183		186		141		HV 150	129	138
Prognose overige scholen	56		62		62		62		62		62		62		62		62				
Prognose totaal optimist	235		215		239		223		232		241		245		248		203				
Historie	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023												
Totaal uitstroom po / instroom A	395	181	381	198	393	171	362	155	337	131	356	189	411	184	382	154	361	154			
Percentage hofleveranciers	45,82%		51,97%		43,51%		42,82%		38,87%		53,09%		44,77%		40,31%		42,66%				
Instroom overige scholen		63		70		56		71		65		46		44		72		50			
Doublanten brugklas		8		6		2		6		6		2		1		3		4			
Totaal in brugklas		252		274		227		226		202		237		229		229		208			
Gemiddelde toelatingen	45,30%	van de hofleveranciers				62	van de overige scholen				(aantallen PO opgevraagd 10-2023)										
Gemiddeld laatste 4 jaar	44,23%	van de hofleveranciers				63	van de overige scholen														
Prognose pessimistisch	40 %					zie boven				prognose 1 oktober 2023, gemaakt 14-12-2023											
Prognose optimistisch	50 %					zie boven															

6. Meerjarenoverzicht leerlingen, klassen en lessen

Een belangrijk item in verband met de werkdruk voor docenten is het aantal leerlingen per klas en groep. In een schema ziet dat er als volgt uit:

Cursus	Aantal leerlingen	Aantal klassen	Aantal lessen	Aantal leerlingen per klas	Aantal leerlingen per les	Aantal leerlingen per groep *)		
2003-2004	1147	44	1501	26,1	0,76	24,61		
2004-2005	1192	47	1580	25,4	0,75	24,29		
2005-2006	1178	47	1620	25,1	0,73	23,41		
2006-2007	1253	49	1650	25,6	0,76	24,45		
2007-2008	1230	50	1686	24,6	0,73	23,49		
2008-2009	1214	49	1686	24,8	0,72	23,19		
2009-2010	1280	50	1716,5	25,6	0,75	24,01		
2010-2011	1333	52	1823	25,6	0,73	23,76		
2011-2012	1373	54	1871	25,4	0,73	23,85		
2012-2013	1417	55	1891	25,8	0,75	24,35		
2013-2014	1447	57	1951,5	25,4	0,74	24,10		
2014-2015	1418	56	1927,5	25,3	0,74	23,76		
2015-2016	1421	55	1917,5	25,8	0,74	23,94		
2016-2017	1357	53	1856,5	25,6	0,73	23,61		
2017-2018	1269	51	1796,5	24,9	0,71	22,82		
2018-2019	1206	47	1691	25,7	0,71	23,25		
2019-2020	1205	46	1613	26,2	0,75	24,35		
2020-2021	1186	46	1571	25,8	0,75	24,61		
2021-2022	1152	48	1704,5	24,0	0,68	22,03		
2022-2023	1137	46	1652,5	24,7	0,69	22,43		
2023-2024	1199	48	1636,5	25,0	0,73	23,88		
*): in de onderbouw worden per week veelal 34 wekelijkse lessen ingeroosterd, excl. studiebegeleiding in de bovenbouw verschilt het per leerjaar en per vakkenpakket en is er aanvulling met mediatheekuren								
Het gewogen gemiddelde van het aantal lessen per week met een docent is							32,2	t/m 09-10
Vanaf 2010-2011 is het vanwege een lessentabelaanpassing							32,5	
Vanaf 2014-2015 is het vanwege een lessentabelaanpassing							32,3	
Vanaf 2018-2019 is het vanwege uitbreiding van de lessentabel							32,6	

De laatste jaren t/m 2020-2021 is de gemiddelde klassengrootte en groeps grootte gestegen. Daar komt bij dat de school de laatste jaren t/m 2020 een stevig tekort had. Als zonder dat tekort gewerkt zou moeten worden, dan zou de gemiddelde klassengrootte stijgen naar 27,3 en de gemiddelde groeps grootte naar 25,75. Dat lijken op het eerste gezicht geen dramatische aantallen, maar het gevolg zou zijn dat er nog veel meer dan in 2020-2021 groepen van boven de 30 leerlingen gaan ontstaan. Dat is voor de werkdruk van docenten en voor de ruimte om alle leerlingen passende aandacht en begeleiding te geven een slechte zaak. Dat deze tendens zichtbaar wordt is voor een heel beperkt deel het gevolg van schoolspecifieke omstandigheden, met name het relatief grote aantal oudere personeelsleden en daarmee samenhangend hoge kosten van seniorenregelingen. De grootste oorzaak is echter achterblijvende bekostiging van de

overheid. De overheid beweert dat ze veel investeert in het onderwijs. Dat is deels waar, want er is een prestatiebox bijgekomen. Daar staan echter ook allerlei verplichtingen tegenover die weer geld kosten. Maar belangrijker is dat de overheid allerlei reguliere kostenstijgingen veruit onvoldoende heeft gecompenseerd. Dat belooft meer geld dan de extra's in het kader van de prestatiebox. Netto is er dus stevig bezuinigd door de overheid.

Voor de jaren 2021-2022 en 2022-2023 is er evenwel veel extra geld toegezegd aan het onderwijs in het kader van het NPO = Nationaal Plan Onderwijs, bedoeld om corona-achterstanden in te halen. De school heeft daar een heel plan voor gemaakt. En substantieel onderdeel daarvan is klassenverkleining. Zo konden er in beide schooljaren 3 a 4 klassen extra gemaakt worden en konden op diverse plaatsen extra groepen in de bovenbouw worden gecreëerd. Daardoor is het gemiddeld aantal leerlingen per klas én per groep in 2021-2022 en 2022-2023 lager dan ooit. De extra gelden zijn evenwel bedoeld voor 2 schooljaren (waarbij de intentie overigens is het over drie jaar uit te smeren), zodat deze lagere aantallen naar het zich laat aanzien tijdelijk zijn.

In 2023-2024 wordt nog slechts een klein restant van de NPO-gelden ingezet. Daar staat wel een toename van de consequenties van de vereenvoudiging van de bekostiging tegenover, maar dat effect is veel kleiner dan het wegvallen van de NPO-gelden. Het onvermijdelijke gevolg is in 2023-2024 weer een stijging van de gemiddelde groepsgrootte en het aantal leerlingen per groep.

Wel geven dankzij de extra gelden i.v.m. werkdrukverlichting docenten bij een fulltime baan 1 lesuur minder dan voorheen. Het restant van de werkdrukgeden wordt ingezet om te voorkomen dat er te grote klassen komen.

7. Onderwijstijd

Na veel discussie en onrust in het onderwijs over voortdurende verandering van de regels rond onderwijstijd is er thans rust ontstaan op dit terrein. De regels zijn samengevat nu als volgt:

- Er is een norm van 1000 uur in alle niet examenklassen; in de examenklassen is de norm 700 uur.
- Er mag over de leerjaren heen gemiddeld worden; dat betekent dat over de gehele schoolloopbaan in het mavo 3700 uur gehaald moet worden, in de havo 4700 uur en in het atheneum 5700.
- Er wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen verplichte uren voor alle leerlingen en maatwerkuren.

In andere jaren volgde hierop een berekening met de volgende elementen:

- I. Allereerst is berekend het aantal geplande lesdagen. Hierbij is rekening gehouden met de geplande uitval uit de jaarplanning. Het aantal geplande lesdagen in 2022-2023 was 180,04. Dit komt overeen met 36,008 weken.
- II. Vervolgens is de incidentele lesuitval berekend. In de schema's waarmee dat gedaan wordt, is echter een deel van de geplande uitval ook meegenomen. Vanwege de vergelijkbaarheid met eerdere jaren is dat zo gelaten.
Het beeld is als volgt:

Overzicht geplande en incidentele lesuitval in procenten

jaar / reden	medisch	verlof	scholing	excursies	vergaderen	tentamens	overig	bruto totaal	netto totaal niet gepland of gecompenseerd*)
2004-2005	2,9	0,6	1,1	0,9	0,6	0,4	1,7	8,3	6,4
2005-2006	3,0	0,8	1,8	0,8	0,4	0,3	2,0	9,1	7,3
2006-2007	2,2	0,9	1,4	0,7	0,3	0,5	1,3	7,2	5,5
2007-2008	2,6	0,5	0,5	1,0	0,3	0,4	1,6	6,9	4,9
2008-2009	2,5	0,7	0,9	0,8	0,5	0,2	1,3	6,9	5,1
2009-2010	2,3	0,7	0,4	0,9	0,4	0,1	1,7	6,5	4,6
2010-2011	2,4	0,7	0,4	0,9	0,4	0,1	1,7	6,6	4,7
2011-2012	1,8	0,8	1,1	1,0	0,6	0,4	1,7	7,4	5,4
2012-2013	1,8	0,6	0,7	0,8	0,6	0,1	1,9	6,5	4,7
2013-2014	1,4	0,9	0,5	0,7	0,6	0,4	1,4	5,9	4,2
2014-2015	1,8	0,5	1,0	0,8	1,0	0,5	1,5	7,1	5,3
2015-2016	1,4	0,7	0,8	0,8	0,7	0,5	1,6	6,5	4,7
2016-2017	1,5	0,6	0,4	0,8	0,8	0,6	1,4	6,1	4,3
2017-2018	2,0	0,7	0,8	0,9	0,6	0,5	2,1	7,6	5,7
2018-2019	1,9	0,5	0,7	1,0	0,7	0,8	2,4	8,0	6,0
2019-2020	1,4	0,1	0,6	0,8	0,3	0,0	1,0	4,2	2,4
2020-2021									
2021-2022	3,6	0,2	0,4	1,1	0,2	0,0	2,0	7,5	4,4
2022-2023	2,3	0,2	0,9	1,1	0,2	0,0	2,0	6,7	3,6
gemiddeld	2,2	0,6	0,8	0,9	0,5	0,3	1,7	6,9	5,0

*) : Van de bruto lesuitval wordt:

- de lesuitval vanwege excursies gecompenseerd door het feit dat een excursiedag langer duurt dan een normale schooldag.
- het grootste deel van de overige lesuitval al verrekend in de geprogrammeerde onderwijstijd; slechts een klein deel van de overige lesuitval is niet geplande incidentele uitval.

Gemiddeld is in 2022-2023 dus 3,6% van de lessen incidenteel uitgevallen en niet gecompenseerd door een andere vergelijkbare lessituatie.

Verder:

- In de brugklas en tweede klas wordt incidentele uitval gedurende les 1 t/m 6 opgevangen in de Pit-stop, voorzover de incidentele uitval niet omgeroosterd kan worden naar een eerste of laatste lesuur. Verder wordt incidentele uitval bij les 7 in de brugklas ook op deze wijze opgevangen. De netto incidentele lesuitval in de brugklas en tweede klas die niet wordt opgevangen of gecompenseerd is daarom beduidend lager dan het getal in de laatste kolom hierboven. Klas 1 en 2 hebben anderzijds enige extra incidentele uitval in de werkweek. Dit komt neer op 0,8%.
- In de klassen 3 en hoger vindt geen centrale opvang plaats in de Pit-stop, maar leerlingen met incidentele uitval in deze klassen moeten wel op school blijven als men ervoor of erna nog les heeft en kunnen in het Clockhuys zelfstandig werken. In de praktijk doen ze dat vaak ook.

De netto uitval komt daarmee al met al zo'n 0,2% lager uit dan het getal in de rechterkolom hierboven.

In 2022-2023 zou dat neerkomen op 3,4%

III. Tot slot wordt het aantal geplande lesweken gecombineerd met het aantal wekelijkse lessen, de incidentele lesuitval en de eventuele extra's voor onderwijstijd.

Verplichte lestijd voor alle leerlingen										
Klas	aantal weken	eraf vanwege examen	aantal lessen per week, incl mu, sh, sb	lengte van een les in minuten	bruto gepland in uren, excl extra's	extra's	bruto gepland in uren, incl extra's	eraf vanwege niet opgevangen incidentele uitval in %	Netto gerealiseerde onderwijstijd	Opmerkingen
1	36,008	0	34	47,5	969		969	3,4	936	
M2	36,008	0	37	47,5	1055	30	1085	3,4	1.048	30 uur maatsch. Stage
HA2	36,008	0	34	47,5	969	30	999	3,4	965	30 uur maatsch. Stage
M3	36,008	0	36	47,5	1026	15	1041	3,4	1.006	15 uur werkweek
H3	36,008	0	36	47,5	1026	15	1041	3,4	1.006	15 uur werkweek
H4	36,008	0	35	47,5	998	15	1013	3,4	978	15 uur CKV opdrachten
A3	36,008	0	38	47,5	1083	15	1098	3,4	1.061	15 uur werkweek
A4	36,008	0	35	47,5	998	15	1013	3,4	978	15 uur CKV opdrachten
A5	36,008	0	35	47,5	998	15	1013	3,4	978	15 uur werkweek
M4	36,008	5,5	31,5	47,5	761	15	776	3,4	749	15 tentamens maandag
H5	36,008	5,5	33	47,5	797	15	812	3,4	784	15 tentamens maandag
A6	36,008	5,5	33	47,5	797	15	812	3,4	784	15 tentamens maandag
Samengevat per afdeling										
	bruto gepland	netto gereal.			vgl nieuwe norm					
T	3871	3.739			3700					
H	4834	4.670			4700					
V	5904	5.648			5700					
Daarnaast lestijd op maat										
Het Huiswerkcentrum										
Conclusie:										
De nieuwe norm per totaal van de opleiding is overal ruimschoots gehaald.										

8. Opbouw personeelsbestand

Schoolleiding					
Leeftijd	M deeltijd	M fulltime	V deeltijd	V fulltime	Totaal
< 25					0
25 - 34		1			1
35 - 44		2	1		3
45 - 54				1	1
55 - 59					0
> 59		2			2
Totaal	0	5	1	1	7
Docenten					
Leeftijd	M deeltijd	M fulltime	V deeltijd	V fulltime	Totaal
< 25	3	1		1	5
25 - 34	5	6	12	1	24
35 - 44	4	2	18		24
45 - 54	1	6	2	3	12
55 - 59	2	1	3	2	8
> 59	6	5	2	2	15
Totaal	21	21	37	9	88
OOP					
Leeftijd	M deeltijd	M fulltime	V deeltijd	V fulltime	Totaal
< 25					0
25 - 34	1		1		2
35 - 44		3	1		4
45 - 54	1		8	2	11
55 - 59			3	0	3
> 59	3	4	9	2	18
Totaal	5	7	22	4	38

9. Ziekteverzuim en bedrijfsgezondheidszorg

De school heeft een contract voor de bedrijfsgezondheidszorg met de ArboUnie Tilburg/Waalwijk. Jaarlijks wordt met de ArboUnie het ziekteverzuim in het afgelopen jaar geëvalueerd.

Bij ziekteverzuim spelen twee elementen een rol: het verzuimpercentage en de verzuimfrequentie.

Het ziekteverzuimpercentage zegt op zich nog niet veel over de hoeveelheid uitgevallen lessen. Als lessen kunnen worden opgevangen door een vervanger is er immers geen sprake van lesuitval.

In een overzicht over de laatste jaren is het beeld als volgt:

schooljaar	Verzuim- percentage school	Verzuim- frequentie school	Lesuitval door ziekte en zieken- huis / dokter	Jaar	Verzuim- percentage landelijk *)	Verzuim- frequentie landelijk *)
2004-2005	5,0	1,7	2,9	2004	5,6	1,5
2005-2006	3,2	1,8	3,0	2005	5,4	1,5
2006-2007	2,7	1,7	2,2	2006	5,0	1,6
2007-2008	3,5	1,7	2,6	2007	5,0	1,7
2008-2009	2,8	1,7	2,5	2008	5,2	1,6
2009-2010	3,9	1,4	2,3	2009	5,2	1,7
2010-2011	4,3	1,3	2,4	2010	5,0	1,5
2011-2012	5,0	1,3	1,8	2011	5,1	1,6
2012-2013	3,5	1,4	1,8	2012	5,3	1,6
2013-2014	4,9	1,0	1,4	2013	5,1	1,6
2014-2015	5,1	1,4	1,8	2014	5,0	1,5
2015-2016	3,3	1,1	1,4	2015	5,0	1,5
2016-2017	2,7	1,3	1,5	2016	5,2	1,7
2017-2018	2,5	1,3	2,0	2017	5,4	1,5
2018-2019	3,6	1,2	1,9	2018	5,8	1,7
2019-2020	3,8	0,8	1,4	2019	5,7	1,5
2020-2021	4,5	0,9	???)	2020	5,6	1,1
2021-2022	5,7	1,6	3,6	2021	5,5	1,3
2022-2023	3,1	1,1	2,3	2022	6,3	1,9

*) : bij landelijke cijfers is een gewogen gemiddelden genomen van DIR+OP resp OOP

**): vanwege een langdurige lockdown in 2020-2021 niet adequaat te berekenen.

Meer gedetailleerd is het beeld van de laatste jaren als volgt:

Totalen in	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016
verzuimmeldingen				106	170	185	189	175
verzuimpercentage	3,08%	5,72%	4,50%	3,82%	3,59%	2,47%	2,70%	3,27%
wv kort	0,59%	1,08%	0,44%	0,41%	0,75%	0,82%	0,72%	0,68%
wv middel	0,27%	0,61%	0,66%	0,23%	0,44%	0,40%	0,11%	0,14%
wv lang	2,22%	4,03%	3,40%	3,18%	2,39%	1,26%	1,87%	2,44%
meldingsfrequentie	1,10	1,55	0,85 *)	0,80 *)	1,23	1,32	1,32	1,11

Het algemeen beeld dat uit de bovenstaande en onderliggende statistieken naar voren komt over het Altena College is als volgt:

- De school zit vrijwel altijd substantieel onder het landelijk gemiddelde voor wat betreft het verzuimpercentage.
In 2021-2022 was het wel wat hoger dan normaal, met name vanwege corona-besmettingen en enkele situaties van langdurige ziekte. Bij dit verzuim is er slechts een beperkte relatie met de werkzaamheden op school.
Het verzuimpercentage in 2022-2023 was weer mooi lag. Dat geldt voor alle soorten verzuim, kort, middel en lang.
- Wij hebben weinig verzuim vanwege psychische klachten.
- Wij hebben 1 personeelslid dat 6 keer heeft verzuimd en 2 die 4 keer hebben verzuimd in 2022-2023.

Elk jaar worden de resultaten op dit gebied alsmede de uitslag van de personeelsenquête besproken in een gezamenlijk overleg van PMR, schoolleiding en bedrijfsarts.

Het ziekteverzuim van personeelsleden wordt al jaren bijgehouden. Zo wordt het verzuim per personeelslid systematisch in beeld gebracht en vergeleken met het verzuim in voorgaande jaren. In gevallen waarin dat zinvol en reëel is wordt met personeelsleden die een relatief hoge verzuimfrequentie hebben een gesprek gevoerd. Soms vindt daarbij een doorverwijzing naar de bedrijfsarts plaats.

In het kader van preventie en aandacht voor het welbevinden van personeelsleden is vanaf 2007 een LPO, een leeftijdsperiodiek onderzoek, aangeboden aan de personeelsleden. Dit geschiedt volgens een schema waarbij ieder standaard eenmaal per 5 jaar aan een LPO kan deelnemen. Het LPO is een onderzoek bij de bedrijfsarts naar allerlei fysieke zaken, zoals cholesterol, urine, gewicht, lengte, bloeddruk, ogen en gehoor. Daar hoort ook een vragenlijst bij, die naast de feitelijke medische gegevens de basis vormt voor een gesprek met de medische verpleegkundige en indien nodig de bedrijfsarts. Vanwege corona heeft de uitvoering van het LPO in 2021 en 2022 helaas niet kunnen plaatsvinden. In 2023 heeft een inhaalslag plaatsgevonden zodat de helft van alle personeelsleden kon deelnemen. In 2024 volgt de andere helft.

In de praktijk nemen vrijwel alle personeelsleden die een LPO krijgen aangeboden ook feitelijk deel aan het LPO. In enkele gevallen is het resultaat van het LPO aanleiding tot verder onderzoek geweest.

De school doet in lijn met de missie, visie en waarden zijn best de school ook voor personeelsleden tot een plaats te maken waar men zich thuis voelt en met plezier kan werken en leven.

10. Functioneringsgesprekken / ontwikkelingsgesprekken

In 2022-2023 zijn wederom diverse functioneringsgesprekken / ontwikkelingsgesprekken gevoerd met personeelsleden, al was het aantal beperkter dan normaal vanwege de lockdown. Er worden gesprekken gevoerd met leden van de schoolleiding, leden van het OOP en met docenten. De voorbereiding bestaat telkens uit het invullen van een eigen reflectie door degene met wie het gesprek wordt gevoerd. Daarvoor wordt een afgesproken gespreksformulier gebruikt. Tijdens het gesprek is de eigen reflectie van het personeelslid het uitgangspunt.

Bij de gesprekken met docenten wordt als extra input voor het gesprek regelmatig gebruik gemaakt van een kijkwijzer die wordt ingevuld als een les wordt bezocht en van een enquête onder leerlingen. Bij nieuwe docenten gebeurt dat altijd, bij langer zittende docenten in overleg.

Door de jaren heen zijn bij de enquêtes, samengevat, de scores behaald zoals die op de volgende pagina staan. Bestudering van de gemiddelde scores geeft het volgende beeld.

In het Schoolplan is als norm gesteld 3,5. Gemiddeld scoren de docenten die zijn meegenomen in het gemiddelde van 2022-2023 daar ruim boven.

Vanaf 2016-2017 is met een deels aangepaste enquête gewerkt. Enkele oude vragen zijn verdwenen omdat ze te weinig toegevoegde waarde bleken te hebben. Enkele nieuwe vragen zijn toegevoegd. Van die vragen zijn dus geen vergelijkende gegevens van eerdere jaren beschikbaar.

Vanaf 2016-2017 wordt in plaats van of soms naast de enquête ook gebruik gemaakt van lesbezoeken aan de hand van een ontwikkelde kijkwijzer. Zie de volgende pagina voor het overzicht.

Op de onderliggende onderdelen is de score ook vrijwel altijd 3,5 of meer. In één geval zit de score daar beduidend onder. Bij 5.6, de nieuwe vraag "De leraar vat aan het einde van de les het geleerde nog een keer samen" is de score 2,8. Dat doen docenten dus (nog) niet vaak. Dit element is ook meegenomen in de kijkwijzer en wordt tijdens de functioneringsgesprekken besproken. Uit die gesprekken komt naar voren dat het samenvatten aan het einde van de les niet altijd passend is gezien de opbouw van de les, maar dat docenten wel vaak op andere momenten samenvatten.

Opvallend zijn de hoge scores bij "De leraar is enthousiast voor zijn vak". Gelukkig is ook de score "De leraar verzorgt altijd een dagopening bij het 1^e uur" hoog. Ook de scores op het gebied van mentoraat zijn prima. Het totale beeld is zeker bevredigend tot goed, maar er blijven ook aandachtspunten zoals de afwisseling van werkvormen en de controle of de leerlingen de uitleg goed hebben begrepen.

Bij dit laatste moet wel worden aangetekend dat leerlingen de meer impliciete controle door de docent niet altijd als controle ervaren en alleen een score geven op de meer expliciete controle.

1 = geheel mee <u>oneens</u> 2 = grotendeels mee <u>oneens</u> 3 = neutraal			2016-	2017-	2018-	2019-	2020-	2021-	2022-
4 = grotendeels mee eens 5 = geheel mee eens			2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
leertijd	3.1	De leraar begint op tijd met de les	4,1	4,1	4,0	4,2	4,3	4,1	4,0
	3.2	De leraar eindigt de les niet voortijdig (dwz de les gaat door tot het einde)	3,8	3,9	3,8	4,1	4,0	4,1	4,1
	3.3	De leraar benut het lesuur op een goede manier	4,2	4,1	4,0	4,3	4,3	4,3	4,2
	3.4	De leraar geeft een redelijke hoeveelheid huiswerk op	3,7	3,7	3,7	3,9	3,8	3,8	3,6
pedagogiek	4.1	De leraar toont respect voor de leerlingen	4,3	4,3	4,2	4,4	4,4	4,4	4,3
	4.2	De leraar heeft een prettig contact met de leerlingen	4,0	4,0	3,9	4,2	4,3	4,2	4,0
	4.3	De leraar zorgt ervoor dat leerlingen goed met elkaar omgaan	3,9	3,8	3,8	4,0	4,1	4,0	3,9
	4.4	De leraar behandelt leerlingen gelijk	4,1	4,0	4,1	4,2	4,1	4,2	4,1
	4.5	De leraar kan goed orde houden	3,6	3,6	3,6	4,1	4,1	3,8	3,8
	4.6	De leraar kan goed omgaan met kritiek van leerlingen	3,7	3,8	3,8	4,0	4,0	4,0	3,8
	4.7	De leraar is enthousiast voor zijn vak	4,4	4,3	4,2	4,5	4,5	4,5	4,3
	4.8	De leraar geeft de leerlingen hoop op een goede prestatie	4,1	4,0	3,9	4,2	4,2	4,1	4,1
organisatie	5.1	De lessen van de leraar zijn goed georganiseerd	4,1	3,9	3,9	4,2	4,2	4,1	4,0
	5.2	De leraar geeft het doel van de les duidelijk aan	3,8	3,7	3,6	3,9	4,2	3,8	3,8
	5.3	De leraar geeft duidelijk aan wat hij van de leerlingen verwacht	3,8	3,8	3,5	3,9	4,0	3,9	3,8
	5.4	De leraar spreekt duidelijk en begrijpelijk	4,2	4,1	3,9	4,2	4,4	4,3	4,2
	5.5	De leraar maakt goed gebruik van het bord en andere hulpmiddelen	4,4	4,3	4,3	4,4	4,4	4,4	4,4
	5.6	De leraar vat aan het einde van de les het geleerde nog een keer samen	2,9	2,9	2,9	2,9	3,1	2,9	2,8
	5.7	Het niveau van de repetities sluit goed aan op de stof	3,7	3,5	3,7	4,0	3,8	3,7	3,7
	5.8	Gemaakte repetities worden zodanig nabesproken dat we er wat van leren	3,6	3,6	3,4	3,7	3,6	3,5	3,5
didactiek	6.1	De leraar legt goed uit	4,0	3,9	3,8	4,2	4,2	4,1	4,0
	6.2	De leraar sluit goed aan bij wat leerlingen al weten	3,7	3,6	3,6	3,8	3,8	3,8	3,6
	6.3	De leraar leert ons hoe we zijn vak het beste kunnen leren en opgaven kunnen aanpakken	3,6	3,7	3,4	3,8	3,7	3,7	3,7
	6.4	De leraar controleert of de leerlingen de uitleg begrijpen	3,5	3,4	3,4	3,6	3,7	3,6	3,4
	6.5	De leraar geeft duidelijk aan wat goed of fout is en waarom	4,0	3,9	3,8	4,1	4,0	4,0	4,0
	6.6	De leraar leert de leerlingen kritisch te zijn op antwoorden	3,7	3,7	3,4	3,8	3,7	3,6	3,8
	6.7	De leraar komt meestal terug op het huiswerk	3,9	3,8	3,8	4,1	3,9	3,7	3,8
	6.8	De leraar stimuleert dat alle leerlingen goed meedoen	3,8	3,8	3,7	4,0	4,0	3,9	3,9
	6.9	De leraar zorgt voor afwisseling in werkvormen	3,4	3,6	3,5	3,4	3,7	3,5	3,3
	6.10	De leraar leert de leerlingen zelfstandig te werken	3,8	3,9	3,8	4,0	4,1	4,0	3,9
	6.11	De leraar laat de leerlingen ook zelfstandig werken	4,1	4,2	4,2	4,2	4,3	4,3	4,2
iden + titei	13.1	De leraar verzorgt altijd een dagopening bij ons 1e uur van de dag	4,7	4,9	4,6	4,5	4,7	4,4	4,5
	13.2	Wat de leraar zegt en doet is in overeenstemming met elkaar	3,9	3,9	3,9	4,1	4,1	4,0	3,9
mentoraat	7.1	De mentor is goed op hoogte van de resultaten van zijn mentorleerlingen	4,3	4,5	4,6	4,6	4,3	4,4	4,3
	7.2	De mentor heeft belangstelling voor zijn mentorleerlingen	4,4	4,1	4,7	4,4	4,3	4,4	4,1
	7.3	De mentor is bereid om te helpen bij problemen	4,5	4,3	4,6	4,6	4,5	4,4	4,4
	7.4	De mentor bevordert de goede sfeer in de klas	4,1	3,5	4,6	4,2	4,1	4,0	3,9
	7.5	De mentor treedt goed op bij problemen in de klas	4,2	3,6	4,4	4,2	4,0	4,1	3,9
		Gemiddeld	3,9	3,9	3,9	4,1	4,1	4,0	3,9